

Številka: 00104-198/2020/7

Datum: 2. 7. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka o strateških investicijah v obrambo

Poslanec dr. Franc Trček je na Vlado Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) naslovil pisno poslansko vprašanje o strateških investicijah v obrambo. Poslanec navaja, da vlada oziroma resorni minister v njenem imenu napoveduje zakon o strateških investicijah v obrambo, kar po njegovem mnenju seveda potrebujemo. Po njegovem mnenju pa ne potrebujemo zgolj šestletne projekcije tozadevnih strateških investicij kot jih napoveduje mag. Matej Tonin, saj se ta napoved ministra po njegovem mnenju bere prej kot »dajte tej Vladi še en mandat«, kot pa resni razmislek o obrambnih investicijah. Poslanec v zvezi s tem na vlado naslavlja vprašanja zakaj se te investicije ne razmislijo in načrtujejo vsaj v desetletnem obdobju, kaj vse bodo strateško-investicijska vsebina tega zakona ter kako bodo zagotovljene ustrezne finance za njegovo izvedbo.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju posreduje naslednji odgovor:

Uvodoma pojasnjujemo, da je vlada Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 že potrdila na 22. redni seji dne 24. junija 2020 in ga je poslala v Državni zbor.

Podlago in okvir za dolgoročno opremljanje Slovenske vojske predstavlja splošni dolgoročni program razvoja in opremljanja Slovenske vojske, ki ga v skladu z 82. členom Zakona o obrambi (Uradni list RS št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo in 95/15) sprejme Državni zbor. Trenutno je veljavna Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025 (Uradni list RS št. 99/10; v nadaljnjem besedilu: ReSDPROSV25), ki kot najvišji razvojno usmerjevalni dokument in hkrati dolgoročni planski dokument med drugim opredeljuje predviden razvoj Slovenske vojske do leta 2025, raven ambicij za delovanje, dolgoročne cilje, kadrovske in finančne obrambne vire, strukturo, zmogljivosti ter projekte modernizacije Slovenske vojske. ReSDPROSV25 opredeljuje, da se prek srednjeročnih obrambnih programov, ki se praviloma izdelujejo vsaki dve leti, izvaja usmerjevalno-razvojni namen resolucije. Sredi leta 2020 bo pripravljen nov predlog Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035 (ReSDPROSV35).

Vlada je aprila 2018 sprejela Srednjeročni obrambni program 2018-2023 (v nadaljnjem besedilu: SOPR 2018-2023), ki določa cilje in najpomembnejše usmeritve delovanja in razvoja obrambnega sistema ter prednostna področja razvoja obrambnih zmogljivosti v

obdobju do leta 2023. Do konca leta 2020 bo sprejet nov Srednjeročni obrambni program za obdobje 2021 – 2026 (SOPR 2021-2026), s katerim se bodo konkretizirale dolgoročne usmeritve ReSDPROSV35.

Iz dolgoročnih in srednjeročnih planskih dokumentov je torej razvidno, da se investicije načrtujejo že sedaj v daljšem časovnem obdobju, ki tudi presega desetletno obdobje. Predlagani zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026, bo po sprejetju v Državnem zboru, tako kot Srednjeročni obrambni program za obdobje 2021 – 2026, veljal do leta 2026. Z njim se bo uredilo zagotavljanje sredstev za izvajanje najpomembnejših investicij v Slovenski vojski, zakon pa bo prinesel tudi rešitve, ki so se v praksi pokazale kot potrebne pri izvajanju najpomembnejših investicij v Slovenski vojski, kot npr. prevzemanje finančnih obveznosti v daljšem časovnem obdobju in sicer za celotno obdobje trajanja zakona.

Z zakonom se bo uredilo zagotavljanje sredstev za izvajanje najpomembnejših investicij v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026, ki so določene s splošnim dolgoročnim programom razvoja in opremljanja Slovenske vojske in srednjeročnimi obrambnimi programi za njegovo izvedbo. Za izvajanje investicij v Slovenski vojski bo z zakonom določeno, da bo Republika Slovenije za ta namen v proračunih v obdobju od 2021 do 2026 zagotovila skupaj 780 milijonov evrov. V prvih dveh letih izvajanja zakona (2021 in 2022) bo za vsako proračunsko leto zagotovljeno 100 milijonov evrov, za obdobje 2023 do 2026 pa 145 milijonov za vsako proračunsko leto in sicer na posebni proračunski postavki v finančnem načrtu Ministrstva za obrambo. Navedena dinamika je prilagojena postopni rasti obrambnega proračuna ter predvideni dinamiki priprave posameznih projektov. Celotna višina potrebnih finančnih sredstev temelji na izračunu potrebnih vlaganj v dolgoročen razvoj in opremljanje Slovenske vojske, zlasti za vzpostavitev najpomembnejših zmogljivosti Slovenske vojske, katerih oblikovanje je bilo po letu 2010 zaradi finančnih omejitev bodisi prekinjeno ali pa v celoti odloženo. Letni obseg sredstev bo lahko v posameznih letih tudi višji za znesek, ki ga zaradi objektivnih okoliščin ne bo mogoče realizirati v preteklih letih, vendar ne bo smel biti višji od 160 milijonov evrov letno. Na ta način se bo lahko poraba prilagajala morebitnim odstopanjem od povprečne letne porabe finančnih sredstev glede na možnosti uresničevanja posameznih pogodb, dobav in drugih pogojev.

Glede na pozitivne izkušnje pri letnem načrtovanju prednostnih nalog za izvajanje temeljnih razvojnih programov v obdobju od 1994 dalje, bo v zakonu določeno, da se prednostne naloge izvajanja investicijskih programov v posameznem letu določijo z letnimi načrti, ki jih sprejema vlada. Na ta način bo zagotovljen bolj usklajen razvoj različnih zmogljivosti, povezanih z investicijskimi programi, na ta način pa bodo upoštewane tudi aktualne potrebe. Sredstva se bodo namenjala za sedem sklopov vojaške oborožitve in opreme in sicer za: (1) vojaško letalstvo, (2) bojna vozila, (3) transportna vozila, logistično opremo in medicinsko opremo, (4) komunikacijske in informacijske sisteme ter kibernetško obrambo, (5) infrastrukturo, (6) raketne sisteme in (7) pehotno orožje in opremo.

Ministrstvo za obrambo bo, kot izvajalec investicij, lahko za njihovo izvajanje sklepalo pogodbe, s katerimi bi prevzemalo obveznosti za večletno obdobje. Takšna rešitev je nujna, saj gre pri nabavah vojaške opreme in oborožitve za specifično tržišče, ko je lahko predvideni dobavni rok zahtevnejših vojaških sistemov tudi 18 mesecev in več od datuma podpisa pogodbe.

Predlog zakona predvideva, da bo Ministrstvo za obrambo gospodarskim subjektom s sedežem v Republiki Sloveniji enkrat letno, v okviru Grozda obrambne industrije Slovenije zagotavljalo ustrezno obveščanje o investicijah v Slovenski vojski, ki se v posameznem letu določijo z letnim načrtom, ki ga sprejme vlada. Takšen način obveščanja bo gospodarskim subjektom omogočil boljše predvidevanje tržnega razvoja ter morebitno sodelovanje v investicijskih projektih in naročilih.

Za zagotavljanje učinkovitega nadzora nad izvajanjem zakona bo v zakonu določeno, da vlada enkrat letno poroča Državnemu zboru o izvajanju zakona, najkasneje do konca meseca maja za preteklo leto. Na ta način se bo zagotavljal tudi nadzor zakonodajne veje oblasti nad nabavo najpomembnejše oborožitve in vojaške opreme za Slovensko vojsko, kar je bilo v zadnjem času večkrat predlagano tudi s strani Odbora za obrambo Državnega zbora.